

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning, 8 a § i lagen om statens specialfinansieringsbolag och 10 § i lagen om statliga exportgarantier

INLEDNING

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning, 8 a § i lagen om statens specialfinansieringsbolag och 10 § i lagen om statliga exportgarantier (RP 144/2015 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört:

- regeringsråd Kari Parkkonen, arbets- och näringsministeriet
- effektivitetsrevisionsråd Visa Paajanen, Statens revisionsverk
- effektivitetsrevisionschef Arto Seppovaara, Statens revisionsverk
- verkställande direktör Pauli Heikkilä, Finnvera Abp
- ledande expert Tommi Toivola, Finlands näringsliv rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Rauma Marine Constructions Oy.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning, lagen om statens specialfinansieringsbolag och lagen om statliga exportgarantier ändras.

I syfte att främja exporten och trygga exportfinansieringssystemets konkurrenskraft ska Finlands Exportkredit Ab:s maximifullmakt för att bevilja export- och fartygskrediter och maximifullmakten för Finnvera Abp för att bevilja exportgarantier höjas. Samtidigt föreslås en höjning av maximibeloppet av borgen som statsrådet beviljar Finnvera Abp. Avsikten är att finländska företag som exporterar kapitalvaror mer konkurrenskraft finansiering och att på så sätt förbättra företagens möjligheter att få exportprojekt.

Betänkande EkUB 1/2016 rd

Lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning ändras så att Finlands Exportkredit Ab:s maximifullmakt för att bevilja export- och fartygskrediter höjs från nuvarande 7 miljarder euro till 13 miljarder euro. Dessutom höjs ränteutjämningsfullmakten från 7 miljarder euro till 13 miljarder euro.

Lagen om statens specialfinansieringsbolag ändras så att bolaget för lån och låneprogram med statlig borgen får ha utestående lånekapital motsvarande högst 15 miljarder euro. För maximibeloppet föreslås en höjning på sex miljarder euro, eftersom Finnvera Abp:s medelsanskaffning för exportfinansiering baserar sig på statlig borgen.

Lagen om statliga exportgarantier föreslås bli ändrad så att det sammanlagda åtagandet för exportgarantier som Finnvera Abp beviljat plus skyddsarrangemang höjs från 17 miljarder euro till 19 miljarder euro. Dessutom höjs fullmakten för borgen vid specialrisktagning från 3 miljarder euro till 3,5 miljarder euro.

Vidare ska sättet att räkna ut det maximala kapitalbeloppet av export- och fartygskrediter och ränteutjämningskrediter ändras så att avtalsvalutan när kapitalvärdet av krediter, ränteutjämningsavtal och ränteutjämningsbeslut räknas ut omvandlas till euro enligt den kurs Europeiska centralbanken har meddelat för den valuta som omvandlas för den dag krediterna beviljades.

Lagarna avses träda i kraft i mars–april 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Syftet med propositionen är att möta en ökad efterfrågan på statligt subventionerad exportfinansiering. Att döma av uppgifter som utskottet fått är det uppenbart att den konkurrensutsatta finansmarknaden fortfarande inte kan tillhandahålla exportfinansiering i tillräckligt stor omfattning, särskilt inte långfristig finansiering av exportprojekt. Likaså förefaller trenden vara att exportprojekt uteblir om säljaren inte kan skaffa fram pengar för projektet till konkurrenskraftiga villkor. Också i internationell jämförelse råder det en uppenbar brist på marknaden, och statlig finansiering behövs för att väga upp bristen. Propositionen avser att möta det åtstramade internationella konkurrensläget och är ett försök att hålla vår finländska exportfinansiering på minst samma nivå som i de viktigaste konkurrentländerna.

Även om propositionen är motiverad och behövs, vill utskottet peka på att riskerna för eventuella förluster ökar i takt med att exponeringen ökar. Arbets- och näringsministeriet bedömer att den totala kreditgivningen fram till 2030 kan stiga från nuvarande 7 miljarder euro till drygt 30 miljarder euro, om nya krediter fortsatt beviljas i samma takt som nu (cirka 4 miljarder euro per år). En extra stor risk är att räntenivån förr eller senare kan stiga, eftersom det enligt uppgifter till utskottet är svårt att gardera sig effektivt mot ränterisken med ränteutjämningen enligt OECD:s villkor för exportkrediter. Å andra sidan bör det noteras att vi så här långt inte har haft några större problem med att hantera risken och staten har garderat sig med ett flertal buffertar (totalt cirka 1,5 miljarder euro) för eventuella risker som kan realiseras. Vid en bedömning av statens risker mås-

Betänkande EkUB 1/2016 rd

te man också väga in att den typen av projekt där exportfinansieringsrisken eventuellt kan realiseras i viss utsträckning som regel har tillfört samhället inkomster i någon annan form (arbetstillfällena och underentreprenader).

Utskottet påpekar att exportfinansieringen huvudsakligen är inriktad på ett relativt snävt segment inom industrin. Det finns exempelvis mycket få projekt inom miljöteknik (cleantech). Vi bör alltså satsa på att diversifiera exporten med hjälp av exportfinansiering. Det betyder att också små och medelstora tillväxtföretag måste få bättre möjligheter att utnyttja den statligt subventionerade exportfinansieringen. Utskottet välkomnar därför uppgifterna om att det inom kort kommer att finnas nya instrument för ändamålet.

Samtidigt anser utskottet att det brådskar med den kommande utredningen om hur systemet fungerar, vilka resultat det ger och vilka riskerna är. Utskottet förutsätter att utredningen beaktar det som Statens revisionsverk säger om finansieringen av exporten i sin berättelse 1/2015. Vidare understryker utskottet att det inte kan förbli status quo att staten medverkar med så här stora belopp. När finansmarknaden återhämtar sig och det internationella konkurrensläget tillåter måste huvudansvaret för finansieringen åter kunna styras av villkoren på marknaden. I det rådande läget är det därtill viktigt att se till att statens stärkta roll inte blir ett hinder för en normalisering av marknaden. Samtidigt är det viktigt att Finland fortsätter att aktivt utveckla och förtydliga OECD:s regler för exportkrediter med målet att konkurrensläget på marknaden inte får snedvridas av divergerande tolkningar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 144/2015 rd utan ändringar.

Helsingfors 16.2.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Mika Lintilä cent
medlem Martti Mölsä saf
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Ville Skinnari sd
medlem Joakim Strand sv
medlem Antero Vartia gröna.

Betänkande EkUB 1/2016 rd

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.